

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Sermocinatio Matris filium à monastico instituto reuocantis. Capvt XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

SERMO CINATIO MATRIS
filium à monastico instituto
reuocantis.

CAPVT XXIV.

Chrysi. i.
de sacerdotibus
Animadu-
uerie hic
Prosopopeia,
sine sermo-
cinationis,
que figura
ad colores
historia, &
sublimis
eloquentia
multum
ualet, grane
& prudens
exemplum.

ΕΓὼ πατρίδι, φησὶ τὸ ἀρετῆς τῆς πατρὸς
ἔτι σου οὐκ ἀπέβην ἀπολαύσας ἐπὶ τῷ δὲ,
Patris tui virtute, ac præstantia, fili, me
hædita multum temporis frui numquam
permissit: ut pote, cuius mors, doloris eius par-
cipere, ac tibi oribatam, mihi viduitatem
attulerit in tempestiuam: ut siccam viduitatis
ipsius mala, ærumnas, incommoda, quæ qui-
dem solæ animo illa complecti recte queant,
quas contigerit, ea ipsa perpeti. Nullius enim
oratio par esse possit enarrandis illis negoti-
atorum fluctibus, quos subire oportet. puellam,
quæ ipsa etiam tui rudis, rerumque hu-
manarum experis, simulatque paternam do-
mum reliquerit, de repente immensorum dolo-
rum facibus æstuans, curam, sollicitudinem-
que supra ætatem, ac sexum sustinere cogatur:
quam vide licet necesse est seruatorum igna-
uias emendare, eorundem maleficia obserua-
re, cognatorum populare insidias, publicanorum
molestias, & quam illi, dum eis tributa nume-
rantur, immunitatem exercere solent, forti,
generosoque animo ferre. Proinde quum de-
cedit pater relicta à se prole, si forte sœmina
ea est, magnam vel sic matri curam exi liber,
sed tamen hoc ipso tolerabilem, quod illius
educatio tum impræsa caret, tum etiam for-
midine vacat.

Ac filius à patre relictus matris animum
in dies singulos immensa formidine, tum
multis complet angoribus, ut nihil agam de
sumptibus, quos fieri oportet, ut ille liberali-
ter educetur. Quarum rerum omnium nulla
me tamen permouit, ut nuptijs iteratis, spon-
sum alterum in patris tui ædes admitterem:
quin potius in æstu illo, ac turbine rerum
permanens cœlestis gratiæ auxilio imprimis ad-
iuta, graues illas viduitatis angustias, nulla ex
parte refugii: cum mihi inter eas ipsas ærum-
nas, atque incommoda solatio esset non mo-
dico, quod vultum istum assidue spectare, in-
que eo tanquam calatam de mortui mariti

ἡ δὲ ἰσχυρὰ Χρ-
υστίου ἀντι-
νομι-
ναι, qui
τροπος lati-
nis auribus
aurior est.

imaginem, verisq; ac certissimis lineamentis
expressam mihi liceret asseruare. Quo no-
mine puerulus quum adhuc esses, primis ad-
huc oculis balbutiens, qua potissimum æ-
tate maximam liberorum suorum vobis præ-
terem parentes sentiunt, magno certe solatio,
magnæ iucunditati fuisti. Atqui ne id qui-
dem mecum expostulare possis, quod nos
viduitatis quidem conditionem perpessæ for-
titer simus; sed viduitatis eiusdem angustias,
cum essent omnia in dies arctiora, paternas
tibi imminuerimus facultates: id quod infe-
licibus pupillis permultis vsu venisse scio. Si
quidem patrimonium tibi nulla non parte
saluum, integrumque seruauimus: quum nihil et-
iam prætermiserim sumptuum eorum, qui
tibi nominis istius existimationem aliquam
parare possent, quos ego certe suffeci ex no-
stra de te, & ex istis pecunijs, quas mecum do-
mo paterna attuleram. Neque verò existima-
re te velim exprobandi gratia, hæc nunc à
me dici: pro rebus porro his omnibus vnam
abs te gratiam peto, ne me viduitate altera
inuoahas, neve luctus iam sopiti morsus a-
criores tuo discessu facias. Meo me facto oc-
cidentem tantisper expecta: hinc enim pau-
lò post nobis, ut vides, emigrandum est. Nam
ut, qui iuuenes sunt, ad longæ senectutis an-
nos accedant, sperare quidem liceat: qui au-
tem iam contemimus, quid tandem aliud,
quam mortem linguis horis impendentem
præstolemur? Itaque ubi hoc corpulentum
cum patris tui ossibus coniuixeris, tam de-
mum, filii, longas perfectiones suscipe, &
quodcumque mare collibitum fuerit, emeu-
re: nemo tunc prohibiturus est. Cæterum fã-
tis per dum spiramus contubernium, conui-
ctumque hunc nostrum tolera, Nol. offen-
sionem auminis frustra, ac temerè incurrite,
& committere, ut matrem nihil commertiam,
tam multis implicet angoribus: qui si for-
tè criminari potes, quod te in huius vitæ
delicias pertractum, retinuituram curam te-
merè gerere cogam: te non iam naturæ leges
moucant, non educationis, consuetudinisque
iura tangant, denique auita te res alia impe-
diat, quò maius nos statim insidiatorum, at-
que hostium loco habeas, nostrumque con-
tubernium deuites. Sin verò nihil non agi-
mus, ut tu facile, atque in otio possis vitæ
huius vsura frui: si minus aliud vinculum
certe hoc vnum te apud nos detineat: nam ut
te à sexcentis amari dicas, nemo certe fuerit,
quæ

Sentes vobis
q. o. idu ex-
peant.

qui tibi tanta in libertate viuere concedat: quum & neminem esse putem, cui nominis istius exilimatio æque, ac mihi vn̄i eħara esse possit.

In genere vero iudiciali, eiusdem auctoris præclarissima oratio pro Antiochenis de Statuis ad Theodosium.

CAPVT XXV.

Ἡ βασιλεῦ εἰς τὴν ἀρχὴν δεῖξαι τὴν ἐρωσὶν τῶν, &c.

Chrysoſt. homil. 20. ad P. Antioch. accusatio propria.

HAbes quidem, o Rex confitentis reos, nec nec enim negare possumus amoris tui erga hanc nostram ciuitatem prolixam significationem. Quamobrem grauer lugemus, quod tibi tantopere delite sic furiosi demones inuiderint, vt à quo nobis peruecūda queque, & maxime honorifica cecidissent, in eum pessima sceleris nota videre mur ingrati. Tu siue diruas, siue incendas, siue occidas, siue quodcunq; aliud facias, pondum dignas de nobis pœnas exegeris, nos innumeris moribus suppliciorum anteuertimus lenitatem. Quid enim luctuosius esse possit, quam cum Regem, & tam benificum Regem nostris exulceratum iniurijs habeamus, coram eorum tamen filii cogamur, vt hoc gentes audiant, & Sol videat, & nos mundus vniuersus ingrati animi, scelerisque condemnent.

Varro.

Si Barbari ciuitatem nostram incurſantes, nec nã diruissent, incendiissent domos, & abductis captiuis patriæ solam reliquissent vastitatem, minus erat luctuosum. Quorum? quoniam te vno, & spirante, cum tanta tui amoris in nos propensione, spes erat illa cuncta licet graua solum iter, & nos iterum ad priorē dignitatis speciem redituros, illustiorēque recepturos libertatē: nunc autem restincta beneuolentia tua, & amoris vinculo tam fœde uoluptate, quod omni muro nobis erat tutius, ad quem iã confugiemus: quo poterimus alio respicere, tam leni domino, tam facili Patre iustis de causis irato. Itaq; videntur quidem graua patrasse, sed passi sunt omnium grauisima, qui nullum mortalium audeat respicere, nec ipsum spectare solem liberis valent oculis, sed grauisimo pudore suffusi vn̄i nō nō, & lætebris committere. Itaq; libertate sub-

lata nūc sunt, omnibus captiuis deteriores, & extremam sustinent ignominiam; Atque dū malorum magnitudinem cogitant, & in quantum contumeliæ deueniet: nec respirare quidem possunt, siquidem omnes vbique terrarum populos sibi fecerunt accusatores. Sed si velis, o Rex, est vulnere medicina, & tantis malis remedium. Sæpius & in priuatis hominibus hoc factum est, magnæ, & graues offensioes, eximia charitatis materia fuerunt: sic & in natura nostra euenit.

Charitatis materia fuerunt offensiones.

Cum enim hominem Deus condidit, & in paradysum induxit, præclarissimis honoribus cumulatum, tantam Diabolus prosperitatem non ferens, inuidit: & illum à sua expulit dignitate. Sed Deus non tantum ipsum non deseruit, verum & pro istis voluptuarijs hortis cœlum nobis aperuit, vt hoc ipso proptiam testaretur benignitas, & Dæmonis inuidiam nostra felicitate puniret. Tu Rex Deū imitare, omnia mouerunt Dæmones, vt omnium tibi gratissimam ciuitatem à beneuolentia tua seungerent: hoc verò cum cerò teneas, pœnam quamvis quidem exigas, priori autem amicitia ne nos extrudas. Sed etsi præter opinionē aliquid nunc dice, e fas est, etiã nunc inter dilectarū primas ipsam scribere, si modo Dæmonū odiū insaturabile vis vlcisci. Si nepe destruas, & subruas, & deiecas, quæ prius illis voluerunt, hæc efficies: si verò iracundiam tēperaris, & pristini amoris non obscuram significationem dederis: lethalem ipsi plagam intuleris, & vltimā ab ipsis vltionē exegeris, demonstrabis quippe, quod non tantum nihil amplius ipsis expeditum est per insidias, verum & cuncta ipsis contraria, quam volebant, acciderunt. Aequum autem fuerit vt hæc facias, & ciuitatis miserearis, cui propter amicitiam tuam Dæmones inuiderunt. Nisi enim ipsam tam vehementer amasses, nec illi tanta insectati fuissent inuidia. Itaque etsi mirandum est, quod dicitur, est tamen verum, quod propter te, & amicitiam tuam hæc passa est. Quot incendijs, quanta subuersione sunt hæc verba acerbiora, quæ antea dixisti? Nunc te contumelia affectum quæreris, & pertulisse, quæ nullus vn̄quam superiorum Regum. Sed si velis, o humanissime, & sapientissime Imperator, diademate isto clariorem, & maiorem tibi coronam hæc afferet contumelia. Hoc nepe diademata est, & tuæ virtutis insigne, & eius qui dedit, liberalitatis indicium: sed corona ex hac humanitate

Dei misericordia

